

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **A. G.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. D. K., advokátom v B., proti žalovanému **D. D. Š.**, so sídlom v H., IČO: X., **o zaplatenie 15 320,05 €**, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp.zn. 14 C 98/2005, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. júna 2009, sp.zn. 13 Co 123/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom z 18. marca 2009, č.k. 14 C 98/2005-105 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 7 879,47 € spoločne so 6 % úrokom z omeškania od 21. mája 2005 až do zaplatenia, všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobu v časti týkajúcej sa sumy 7 440,58 € spoločne so 6 % úrokom z omeškania od 21. mája 2005 až do zaplatenia zamietol. Zároveň vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Dospel k záveru, že vzhľadom na neplatnú výpoveď zo dňa 22. mája 2000, ktorá bola daná žalobkyni zo strany žalovaného, vzniklo žalobkyni voči žalovanému jednak právo na náhradu mzdy z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru v zmysle § 61 ods. 1 Zákonníka práce (zákon č. 65/1995 Zb. v znení účinnom k 1. októbru 2000) za obdobie od 1. októbra 2000 do 22. februára 2005 a jednak právo na náhradu platu z titulu neprideľovania práce pre iné prekážky na strane zamestnávateľa v zmysle § 142 ods. 3 Zákonníka práce (zákon č. 311/2001 Z.z.) v spojení s § 1 ods. 4 zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme (oba zákony v znení účinnom k 23. februáru 2005)

za obdobie od 23. februára 2005 do 31. marca 2005. Súd akceptoval žalovaným vznesenú námietku premlčania a uplatnené nároky žalobkyni priznal iba od 16. júna 2002. Do tohto dňa považoval nároky žalobkyne za premlčané. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 30. júna 2009, sp.zn. 13 Co 123/2009 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, pokiaľ žaloba žalobkyne v časti týkajúcej sa sumy 7 440,58 € spoločne so 6 % úrokom z omeškania od 21. mája 2005 až do zaplatenia bola zamietnutá a vo výroku, ktorým bolo rozhodnuté, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ako vecne správny v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. V nenapadnutej časti, pokiaľ žalovaný bol zaviazaný zaplatiť žalobkyni 7 879,47 € spoločne so 6 % úrokom z omeškania od 21. mája 2005 až do zaplatenia, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, zostal rozsudok prvostupňového súdu nedotknutý.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, ktorá navrhla rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ a § 237 písm. f/ O.s.p., tvrdiac, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Za takú vadu označila skutočnosť, že odvolací súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania. Nesúhlasila s názorom odvolacieho súdu, že neplatné rozviazanie pracovného pomeru sa nestane neplatným na základe rozhodnutia súdu, ale je neplatným od samého začiatku a právoplatné rozhodnutie súdu o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru iba deklaruje správnosť názoru zúčastnenej osoby o tom, že rozviazanie pracovného pomeru je neplatné. Za nesprávny považovala tiež názor odvolacieho súdu, že premlčacia lehota pre nárok na náhradu mzdy podľa ustanovenia § 61 ods. 1 Zákonníka práce z titulu neplatného rozviazania pracovného pomeru plyní od času, kedy zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberala skutkový a právny stav veci, tak ako ho uvádzala v konaní pred súdmi.

Žalovaný považoval napadnutý rozsudok odvolacieho súdu za vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento

opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že odvolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení odvolací súd nezistil.

So zreteľom na žalobkyňou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci jej súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde.

K odňatiu možnosti žalobkyne pred súdom konať malo podľa jej názoru dôjsť tým, že odvolací súd rozhodol vo veci dňa 30. júna 2009 bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (účinného od 15.10.2008 – ďalej len O.s.p.) na pojednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, a c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Z dikcie ustanovenia § 214 ods. 1 písm. a/, b/, c/ O.s.p. vyplýva, že bez pojednávania nemôže odvolací súd meritórne rozhodnúť veci, ak

- zistí, že je potrebné na účely správneho zistenia skutkového stavu vykonať (zopakovať) dôkazy,
- súd prvého stupňa rozhodol bez pojednávania,
- to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V predmetnej veci je zrejmé, že odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa, teda mal za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a o veci aj správne rozhodol, súd prvého stupňa rozhodol v predmetnej veci na pojednávaní a nejde tu ani o verejný záujem, keďže nejde o veci týkajúce sa v rôznych súvislostiach väčšieho okruhu osôb, napr. spory týkajúce sa územného celku sídliska a pod. Dohovor o ľudských právach a základných slobodách nevyžaduje a ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno vysledovať, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonávať verejne. Ak teda rozhodoval súd prvého stupňa na pojednávaní odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie. Odvolací súd však vždy môže nariadiť pojednávanie, ak to považuje za potrebné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k právnemu záveru, že tým, že odvolací súd vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie v zmysle ustanovenia § 214 ods. 1, 2 O.s.p. nebola žalobkyni odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Nedošlo k znemožneniu realizácie jej procesných práv, priznaných jej v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Dovolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že za postup súdu odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle citovaného zákonného ustanovenia, nie je možné považovať postup súdu v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami. Nedošlo preto k závadnému procesnému postupu súdu, ktorým by sa žalobkyni znemožnila realizácia jej procesných práv, priznaných jej v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jej práv a právom chránených záujmov v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. októbra 2009

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková